

ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ κ.
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΡΑΓΚΑΚΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ κα. ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ**

Αρ. πρωτ.: 7799/09-06-2021

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ
Τηλ: 28913-40335 | Fax: 28910-29096
Email: minoa@minoapediadas.gr

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΡΑΓΚΑΚΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ κα. ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Αξιότιμη κυρία Υπουργέ,

Με αφορμή την επίσκεψή σας στο φιλόξενο και ταχέα αναπτυσσόμενο Δήμο Μινώα Πεδιάδας, στα διοικητικά όρια του οποίου φιλοξενείται το μεγαλύτερο αναπτυξιακό έργο της Κρήτης αλλά και της χώρας, αυτό της κατασκευής του νέου Διεθνούς Αεροδρομίου στο Καστέλλι Ν. Ηρακλείου, επιθυμούμε – εκπροσωπώντας και εκφράζοντας το σύνολο της τοπικής κοινωνίας - να σας γνωρίσουμε μια σειρά από ζητήματα που σχετίζονται με την ανάγκη ανάδειξης και αξιοποίησης των σημαντικών αρχαιολογικών και πολιτιστικών πόρων που βρίσκονται στην περιφέρεια του Δήμου Μινώα Πεδιάδας.

Όπως γνωρίζετε, σημαντικά αρχαιολογικά μνημεία και ευρήματα από τη νεολιθική και προϊστορική κιάλας εποχή, Μινωικά Ανάκτορα και εκατοντάδες χώροι αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, στους περισσότερους από τους οποίους η αρχαιολογική σκαπάνη δεν έχει ολοκληρώσει ακόμα την ανασκαφή, συνθέτουν το αδιάκοπο νήμα της ιστορίας του τόπου μας που χάνεται στα βάθη των αιώνων. Ενδεικτικά σας αναφέρουμε την ακρόπολη Σμαρίου, το μινωικό ανάκτορο στο Γαλάτα, την αρχαία Λύττο, την αρχαία Ίνατο μέχρι τον Τσούτσουρο και το μυστηριώδες σπήλαιο της Ινατίας Ειλειθυίας.

Οι συνεργάτες μου και εγώ προσωπικά, αναγνωρίζοντας τη σημασία και τη συμβολή που καλείται να διαδραματίσει ο πολιτισμός στο οικονομικό, κοινωνικό και αναπτυξιακό γίνεσθαι της περιοχής μας τα επόμενα χρόνια, έχουμε θέσει πολύ ψηλά το ζήτημα της προστασίας, αποκατάστασης και ανάδειξης των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων του τόπου μας – παρόλο που η αρμοδιότητα δεν ανήκει στην τοπική αυτοδιοίκηση αλλά στο Υπουργείο Πολιτισμού - προτάσσοντας, μεταξύ άλλων:

- Την ανάγκη ολοκλήρωσης των ανασκαφικών εργασιών σε σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους της περιοχής.
- Τη χρηματοδότηση από την Πολιτεία της μελέτης ενοποίησης όλων των κύριων αρχαιολογικών χώρων του Δήμου μας και την υλοποίηση των αναγκαίων εργασιών διαμόρφωσης και προσβασιμότητας, ούτως ώστε οι

προς ενοποίηση χώροι να γίνουν πολύ πιο φιλόξενοι και ελκυστικοί για τους πολίτες και τους επισκέπτες.

- Τη λειτουργική διασύνδεση και αξιοποίηση των διατηρημένων αρχαιολογικών καταλοίπων που βρίσκονται στην περιοχή του Δήμου μας (π.χ. Αρχαιολογικός Χώρος Καστελλίου) όπως και των αρχαιολογικών ευρημάτων που ευρίσκονται εκτός του οικιστικού ιστού, προκειμένου να αποτελέσουν ένα δίκτυο επισκέψιμων χώρων για τους επισκέπτες του Δήμου μας.
- Την οργάνωση και λειτουργία μόνιμης αρχαιολογικής έκθεσης στα διοικητικά όρια του Δήμου μας σε χώρο που θα συμφωνηθεί από κοινού με το Δήμο.
- Την «ψηφιακή» ανάδειξη και προβολή των αρχαιολογικών «θησαυρών» της περιοχής μας, αξιοποιώντας τις τεχνολογίες πληροφορικής και τα σύγχρονα πολυμεσικά εργαλεία.

Μεταξύ των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων που χρήζουν ενεργειών ανάδειξης και προστασίας είναι:

1) Ανάδειξη σπηλαίου Τσούτσουρου: Στην είσοδο του παραθαλάσσιου οικισμού Τσούτσουρος, στη ρίζα του βράχου που βρίσκεται στα δεξιά του δρόμου, πάνω από την αρχαία πόλη της Ινάτου, εντοπίζεται σημαντικό ιερό σπήλαιο, με λατρευτική χρήση από την πρωτογεωμετρική περίοδο μέχρι και τις αρχές του 5ου αιώνα μ.Χ., στα τέλη της ρωμαϊκής περιόδου. Ο χώρος αυτός ήταν αφιερωμένος στη θεά Ειλειθυία, κόρη του Δία και της Ήρας, η λατρεία της οποίας ήταν τόσο διαδεδομένη στην Κρήτη, όσο οπουδήποτε αλλού, όπου διατηρήθηκε μέχρι και την παλαιοχριστιανική περίοδο. Η είσοδος του σπηλαίου έχει σφραγιστεί με καγκελόπορτα και η πρόσβαση στο σπήλαιο έχει περιοριστεί λόγω άναρχης δόμησης. Θεωρούμε πως ο ιερός αυτός χώρος πρέπει να αναδειχτεί, και να αποτελέσει τόπο έλξης τουριστών από όλο τον κόσμο.

2) Ανάδειξη σπηλαίου Αρκαλοχωρίου: Εντοπίζεται περίπου μισό χιλιόμετρο νοτιοδυτικά του Αρκαλοχωρίου, στη θέση Προφήτης Ηλίας. Πρόκειται για σημαντικό προϊστορικό, λατρευτικό σπήλαιο, μέρος του οποίου εικάζεται ότι κατέρρευσε γύρω στο 1500 π.Χ., είτε λόγω του σεισμού που ακολούθησε την έκρηξη του ηφαιστέιου της Θήρας, είτε λόγω φυσικής διάβρωσης του βράχου. Σήμερα, περιήγηση στο εσωτερικό του, λόγω της στενότητας του χώρου, είναι αδύνατη. Οι έρευνες στο σπήλαιο αυτό έφεραν στο φως αξιόλογα ευρήματα όπως, πρωτομινωικά αγγεία, εκατοντάδες δυτλούς πελέκεις, συμπεριλαμβανομένων και δυο ενεπίγραφων σε γραμμική Α γραφή, καθώς και χάλκινα εγχειρίδια και ξίφη.

3) Ολοκλήρωση ανασκαφών και ανάδειξη της Αρχαίας Λύττου ή Λύκτου: Στις βόρειες υπώρειες του όρους Δίκτη, στο πέρασμα από την Πεδιάδα στο Λασίθι, 1 χλμ. βορειοανατολικά του σημερινού χωριού Λύττος, σε ύψωμα 656 μ., βρίσκονται τα ερείπια μιας από τις ισχυρότερες και πιθανόν η αρχαιότερη πόλη της Κρήτης. Πρόκειται για την αρχαία Λύττο ή Λύκτο, την οποία αναφέρουν πολλοί Έλληνες συγγραφείς, μεταξύ των οποίων και ο Όμηρος.

4) Ανάδειξη - βελτίωση επισκεψιμότητας στο μινωικό ανάκτορο του Γαλατά: Πρόκειται για ανακτορικό συγκρότημα με κεντρική αυλή και τέσσερις πτέρυγες, η ανασκαφή του οποίου ξεκίνησε από τον αρχαιολόγο Γιώργο Ρεθυμιωτάκη το 1992. Η έκτασή του μαζί με τους αίθριους χώρους φτάνει τα 4 στρέμματα, πράγμα που το

κατατάσσει τέταρτο σε μέγεθος στην Κρήτη και ίσο με το ανάκτορο της Ζάκρου. Σήμερα δεν είναι επισκέψιμο.

5) Δημιουργία Αγγειοπλαστικού Εργαστηρίου Θραψανού: Το Θραψανό αποτελεί αιώνες τώρα, ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα αγγειοπλαστικής στην Κρήτη, ενώ ντόπιοι αγγειοπλάστες, θεωρούν μέχρι σήμερα τους εαυτούς τους άξιους συνεχιστές της μινωικής κεραμικής. Μια σπουδαία τέχνη, που πιστεύουμε με τη δημιουργία ενός εργαστηρίου, μιας σχολής εκμάθησής της, θα καταφέρουμε να τη σώσουμε, να την αναδείξουμε και να γίνει με τη σειρά τους ένας ακόμα λόγος επίσκεψης στο δήμο μας.

6) Ολοκλήρωση ανασκαφών και ανάδειξη αρχαιολογικού χώρου Ινίου: Στην ευρύτερη περιοχή του Ινίου έχουν εντοπιστεί κατάλοιπα σημαντικού αρχαίου οικισμού. Τα ερείπια αυτά οποία έχουν ταυτιστεί οριστικά πλέον με την Αρχαία Αρκαδία, η οποία εικάζεται ότι μετά την καταστροφή της από τους Ρωμαίους μεταφέρθηκε εδώ, από την αρχική της θέση κοντά στο Αφρατί. Ωστόσο οι ανασκαφικές έρευνες στο σημείο δεν έχουν ολοκληρωθεί.

7) Περαιτέρω ανάδειξη και λειτουργική διαμόρφωση του Αρχαιολογικού Χώρου Καστελλίου: Σωστικές ανασκαφές σε διάφορα σημεία του Καστελλίου, έχουν φέρει στο φως τμήματα ενός διευρυμένου μινωικού οικισμού, πάνω στον οποίο έχει οικοδομηθεί η σύγχρονη Κωμόπολη. Η έκτασή του υπολογίζεται σε 100 στρέμματα και καταλαμβάνει το χαμηλό λόφο του Καστελλίου και τις πλαγιές του.

Αξιότιμη κυρία Υπουργέ,

Ο Δήμος μας διαθέτει ένα εξαιρετικά σημαντικό και πλούσιο απόθεμα αρχαιολογικών χώρων και μνημείων το οποίο πρέπει και μπορεί να αναδειχθεί στο μέγιστο βαθμό, ώστε να καταστεί πλήρως επισκέψιμο. Το γεγονός αυτό θα προσδώσει μια προστιθέμενη αξία στην περιοχή του Δήμου μας και θα διαμορφώσει προϋποθέσεις ουσιαστικής πολιτιστικής ανάπτυξης και διασύνδεσης του πολιτισμού με την τοπική οικονομία και κοινωνία.

Ζητάμε ως εκ τούτου, την ενεργή αρωγή του Υπουργείου Πολιτισμού και τη δική σας προσωπικά, προκειμένου ο οραματικός σχεδιασμός της Δημοτικής μας Αρχής για την προστασία, ανάδειξη και προβολή των σημαντικών πολιτιστικών και αρχαιολογικών πόρων του Δήμου μας να γίνει πράξη.

Τέλος, θέλω να γνωρίζετε πως το ενδιαφέρον μας αφορά και τις αρχαιολογικές ανασκαφές στο πλαίσιο του έργου της κατασκευής του νέου Αεροδρομίου. Είναι αυτονόητο ότι ζητάμε την προστασία και οργανωμένη ανάδειξη των αρχαιολογικών ευρημάτων και στοιχείων που μπορεί να βρεθούν στον εν λόγω χώρο, ελπίζοντας για την μη απομάκρυνσή τους, και προσδοκώντας στην αμοιβαία συνεργασία Κράτους, Παραχωρησιούχου και Δήμου Μινώα Πεδιάδας.

Με αυτές τις σκέψεις και προτάσεις, σας καλωσορίζουμε στο Δήμο μας και παραμένουμε στη διάθεσή σας, αναμένοντας ταυτόχρονα τις πρωτοβουλίες σας για τα παραπάνω ζητήματα.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ

Μανώλης Φραγκάκης
ΜΑΝΩΛΗΣ ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ